

JONÁŠ 1

וַיְהִי דְבַר־יְהוָה אֶל־יוֹנָה בֶן־אָמִתַּי לֵאמֹר:

Standardní vyprávěcí věta, slovesa v narativu. Koncové לאמר uvozuje přímou řeč.

קוֹם
לֵךְ אֶל־נִינְוָה הָעִיר הַגְּדוֹלָה
וְקִרָא עָלֶיהָ

Tři imperativy za sebou.

כִּי־עָלְתָה רָעָתָם לִפְנֵי:

Vedlejší věta příčinná („protože“)

וַיִּקָּם יוֹנָה לְבָרַח תַּרְשִׁישׁ מִלִּפְנֵי יְהוָה

Vyprávění navazuje na narativ v prvním verši a plynule pokračuje po ukončení přímé řeči. Infinitiv označuje účel Jonášovy činnosti (tj. účel jeho „povstání“).

ה-, tj. nepřízvučné á za slovem Taršíš, je zbytek 4. pádu a označuje směr: „do Taršíše“.

וַיֵּרֶד יָפוֹ
וַיִּמְצָא אֹנִיָּה בָּאָה תַרְשִׁישׁ
וַיִּתֵּן שְׂכָרָהּ

וַיֵּרֶד בָּהּ לָבוֹא עִמָּהֶם תַרְשִׁישָׁה מִלִּפְנֵי יְהוָה:

Řada narativů pokračuje ve vyprávění. Infinitiv označuje účel Jonášovy činnosti.

וַיַּהֲרֹג הַטִּיל רוּחַ־גְּדוֹלָה אֶל־הַיָּם

Přerušení řady narativů větou w-x-Qatal znamená zlom. Lze přeložit např. českou spojkou „ale“.

וַיְהִי סַעַר־גְּדוֹל בַּיָּם

Od předchozí věty se rozvíjí vyprávění v narativu.

וְהָאֹנִיָּה חֹשְׁבָה לְהִשְׁבֵּר:

Věta typu w-x-Qatal zde označuje to, co se dělo souběžně s předchozím narativem.

וַיִּירָאוּ הַמִּלְחָיִם

Vyprávění pokračuje narativem

וַיִּזְעֲקוּ אִישׁ אֶל־אֱלֹהָיו

וַיִּטְלוּ אֶת־הַפְּלִים

אֲשֶׁר בָּאֵנִיָּה

Vedlejší věta vztážná vsunutá do věty hlavní, rozvíjí „nádobu“

אֶל־הַיָּם לְהִקָּל מֵעֲלֵיהֶם

וַיּוֹנֶה יָרֵד אֶל־יִרְכַּתִּי הַסְּפִינָה

Věta typu w-x-Qatal zde označuje to, co se dělo souběžně s předchozím narativem. Lze přeložit např. se spojkou „ale“

וַיִּשְׁכַּב

Vyprávění pokračuje plynulou řadou narativů

וַיִּרְדָּם:

וַיִּקְרַב אֱלֹי' רַב הַחֲבִל

וַיֹּאמֶר לוֹ

מִה־לָּךְ נִרְדָּם

קוֹם

קֵרָא אֶל-אֱלֹהֶיךָ

אוֹלֵי יִתְעַשֶׂת הָאֱלֹהִים לָנוּ

וְלֹא נֹאכֵד:

וַיֹּאמְרוּ אִישׁ אֶל-רֵעֵהוּ

je obvyklý způsob vyjádření vzájemnosti: „navzájem“, „jeden druhému“

לָכֵן

וְנִפְלְאָה גִּזְרֹת

Věta typu *weYiqtol* oznamující účel činnosti

וְנִרְדָּעָה בְּשִׁלְמֵי הָרַעָה הַזֹּאת לָנוּ

Opět věta typu *weYiqtol* oznamující účel činnosti

וַיִּפְּלוּ גִּזְרֹת

וַיִּפֹּל הַגִּזְרֹל עַל-יוֹנָה:

וַיֹּאמְרוּ אֱלֹי'

הַגִּידָה-נָא לָנוּ

בְּאֲשֶׁר לָמִי-הָרַעָה הַזֹּאת לָנוּ

מִה־מְלֹאכְתְּךָ

וּמֵאֵין תְּבוּא

כִּנֵּה אֶרֶצְךָ

וְאִי-מִזֶּה עִם אַתָּה:

וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם

עֲבַרְי אֲנִכִּי

וְאַתִּי-הִנֵּה אֱלֹהֵי הַשָּׁמַיִם אֲנִי יֹרָא

אֲשֶׁר-עָשָׂה אֶת-הַיָּבֵשָׁה:

Vedlejší věta vztážná rozvíjející Hospodina, Boha nebe

וַיִּירָאוּ הָאֲנָשִׁים יֹרְאָה גְּדוֹלָה

וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו

מִה־זֹּאת עֲשִׂיתָ

כִּי־יָדְעוּ הָאֲנָשִׁים

כִּי־מִלִּפְנֵי יְהוָה הוּא בָרַח

Participium vyjadřuje činnost současnou s hlavním dějem.

כִּי הָגִיד לָהֶם:

וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו

מִה־נַּעֲשֶׂה לָךְ

Věta má povahu kohortativu: Co máme udělat?

וַיִּשְׁתַּק הַיָּם מֵעַלֵינוּ

Věta typu weYiqtol oznamující účel činnosti

כִּי הַיָּם הוֹלֵךְ וְסֹעַר:

Věta příčinná s participii ukazujícími na souběžné události (během celého toho rozhovoru moře stále bouřilo a vzdouvalo se)

וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם

שְׂאוּנִי

וְהִטִּילֵנִי אֶל־הַיָּם

וַיִּשְׁתַּק הַיָּם מֵעַלֵיכֶם

Věta typu weYiqtol oznamující účel činnosti

כִּי יוֹדֵעַ אֲנִי

כִּי בִשְׁלֵי הַסֹּעַר הַגָּדוֹל הַזֶּה עֲלֵיכֶם:

וַיַּחֲתְרוּ הָאֲנָשִׁים לְהָשִׁיב אֶל־הַיִּבְשָׁה

Infinitiv zde označuje účel činnosti

וְלֹא יָכֻלוּ

כִּי הַיָּם הוֹלֵךְ וְסֹעַר עֲלֵיהֶם:

Uvedení příčiny (spojka כִּי)

וַיִּקְרְאוּ אֶל־יְהוָה

וַיֹּאמְרוּ

אָנֹה יְהוָה אֶל־נָא נֹאכְדָה בְּנֶפֶשׁ הָאִישׁ הַזֶּה

Názorná přehlídka všech tří možných vyjádření přání současně (dva možné tvary práci částice אָנֹה a jussivní tvar slovesa)

וְאֶל־תִּתֵּן עָלֵינוּ דָם נָקִיא

záporné přání (záporka אַל a jussiv)

כִּי־אַתָּה יְהוָה
כַּאֲשֶׁר חָפַצְתָּ
עֲשִׂיתָ:

וַיִּשְׂאוּ אֶת־יְדֵיהֶם
וַיִּטְלֵהוּ אֱלֹהִים
וַיַּעֲמֵד הֵם מִזֶּעֶפּוֹ:

וַיִּירָאוּ הָאֲנָשִׁים יְרָאָה גְדוֹלָה אֶת־יְהוָה
וַיִּזְבְּחוּ־זֶבַח לַיהוָה
וַיִּדְּרוּ נְדָרִים: